

SVENSKA JOURNALLEN

MEDLEMS- OCH ORGANISATIONSTIDNING FÖR LÄKARMISSIONEN

**SASCHA, 10, FLYDDE
FRÅN FÖRÄLDRARNA**

Levde på gatan som tjuv
– i dag studerar hon

**JOEL, 8, SKÅDIS
I BISTÅNDSFILM**

"Hönan som flaxade
iväg var roligast"

ANNA STADLING

Om adoption, solokarriär och att bli äldre

NU STÖRRE
FÖRPACKNING:
60 kapslar.

Torra slemhinnor?

Grusiga, rinnande ögon?

Torr i munnen?

Känslig i underlivet eller
i urinvägarna?

ÅTERFUKTA SLEMHINNORNA!

Att återfukta slemhinnorna ger ökad livskvalité och välmående hos både kvinnor och män som upplever torrhetkänsla i slemhinnorna i ex ögon, mun, luftvägar, underliv eller urinvägarna.

ÄNTLIGEN!

Nu större förpackning 60 kapslar. Innehåller naturlig ekologisk kallpressad havtornsolja med omega-7 som främjar slemhinnornas normala funktion och struktur i mun, ögon och underliv.

2 månaders förbrukning. Underhållsdos: endast 1 kapsel/dag.

Fakta om Buckthorn:

Främjar slemhinnornas normala funktion och struktur i mun, ögon och underliv.

Innehåller naturlig kallpressad ekologisk havtornsolja med omega-7.

Innehåller dessutom antioxidanterna quercetin och rutin (som är utvunnet naturligt från bovete).

Finns i hälsobutiker samt vissa apotek, kan dessutom beställas fraktfritt på telefon: 08 651 40 40 eller på www.elixirpharma.se direkt hem i din brevlåda inom 2-3 vardagar. **Pris:** 339 kr för 60 kapslar. Inga avgifter tillkommer.

MODERNA KOSTTILLSKOTT FÖR MODERNA MÄNNISKOR
WWW.ELEXIRPHARMA.SE

På www.elixirpharma.se kan du läsa mer om de vetenskapliga studier kring våra produkter. Har du frågor om Buckthorn, kontakta: Elixir Pharma AB. Telefon 08 564 50 000. www.elixirpharma.se.

Elixir Pharma är ett svenskt företag som utvecklar naturliga och ekologiska egenvårdsprodukter för den nordiska marknaden. De högkvalitativa produkterna tillverkas uteslutande i Norden och finns att köpa i både Sverige, Finland och Norge.

INNEHÅLL

februari 2013

Anna Stadling

”Det är så tydligt att människan inte kan hantera pengar och makt.”

4

FOTO: RICKARD L. ERIKSSON

15 Inte längre gatubarn

Sascha fick hjälp att komma ifrån gatan där hon vistats sedan tioårsåldern. Tack var Läkarmissionens flickhem i St Petersburg är hon på god väg att bli socialpedagog.

19 Gåvor som hjälper

Att stötta familjer som tar sig an föräldralösa barn är genialt, konkret och väldigt praktiskt. Det menar Anna Munters som valde att köpa en odlingskurs på WebaidShop som en julklapp till sina föräldrar.

20 Viktig kunskap om konflikter

Svensken Andreas tillbringade en del av uppväxten i Sudan och Kenya. Han såg inbördeskrig på nära håll, men fick även värdefull kunskap om mångkultur, religion och konflikter.

30 Litet sött till teet

Havrerutor, citronmaränger eller engelska scones med clotted cream? Eller alltihip kanske? Det är väl så en riktig "Afternoon tea" ska vara. Läs, baka och njut.

15

FOTO: ERIKA STENLUND

30

FOTO: BRUNG EHRH

20

FOTO: KERSTIN DOYLE

JOURNALEN

ges ut av Läkarmissionen och är en organisations- och medlemstidning

DIREKTOR: Johan Lilja

ANSVARIG UTGIVARE: Conny Sjöberg

INFORMATION:

Eva Nordenstam von Delwig

BISTÅNDSPROJEKT: Ove Gustafsson

MEDLEMS- OCH GIVARSERVICE:

info@lakarmissionen.se

POSTADRESS: Läkarmissionen,

162 88 Vällingby

TELEFON: 08-620 02 00 växel

HEMSIDA: www.lakarmissionen.se,

www.WebaidShop.se

PRODUKTION: Swedmedia

REDAKTÖR: Kerstin Doyle

REDIGERING: Peter Wickberg

KARTOR: Ola Gustafsson

OMSLAGSFOTO: Rickard L. Eriksson

POSTADRESS: Swedmedia/Svenska

Journalen, 105 36 Stockholm

E-POSTADRESS:

svenskajournalen@swedmedia.se

TELEFON: 08-619 24 00

ANNONSER: Display i Umeå

ANNONSBOKNING:

gunilla.johansson@display-umea.se

POSTADRESS:

Display/Svenska Journalen,

Box 3042, 903 02 Umeå

TELEFON: 090-71 15 18

TRYCKERI: V-TAB, Vimmerby

Följ med på en annorlunda resa

I det här numret kan du läsa om Sascha i St Petersburg. Vid 10 års ålder lämnade hon sina alkoholiserade föräldrar och valde att bli gatubarn. Det är ett stort och svårt beslut att lämna sina föräldrar och tro att man klarar sig bättre på egen hand, fast man bara är tio år. Jag känner igen det från andra gatubarn som jag har mött. Den här kompetensen som nästan förvånar. Genomtänkta beslut - även om ett barn inte kan se konsekvenser på samma sätt som någon som levt längre. Det är kompetens som kan omvandlas till något bra. Om inte droger hinner förstöra för mycket. Eller våld, prostitution eller allt annat farligt som finns i ett gatubarns vardag. I Saschas

fall har hon kunnat använda sin styrka till att gå vidare i sitt liv. I en annan riktning än vad livet på gatan hade erbjudit. Nu läser hon till socialpedagog och vill hjälpa andra barn. Det hade knappast gått utan hjälp utifrån. Sascha fick komma till det flickhem som Läkarmissionen stöder. Det blev en avgörande punkt i hennes liv. Jag vill passa på att tacka alla er som är med och stöder Läkarmissionen och gör det möjligt för utsatta människor att förändra sin framtid, så som Sascha har gjort.

Eva Nordenstam
von Delwig
Informationsansvarig på Läkarmissionen

Modig mamma

Nu vågar Anna Stadling gå sin egen väg

Efter många år som körsångerska har Anna Stadling bestämt sig för att stå på egna ben, att skriva och komponera sin egen musik. Men livet på scen är inte längre det primära för Anna, hennes viktigaste roll någonsin är rollen som mamma.

TEXT: MAJKEN ÖST-SÖDERLUND
FOTO: RICKARD L ERIKSSON

HAN HETER JOHN-HENRY. Han föddes i Sydkorea, men numera säger han med tvååringens självklara myndighet: "Min mamma" med betoningen på min så snart Anna visar sig.

Orden som får Anna att gråta, som betyder att den viktiga anknytningen har lyckats, pojken som kom till henne och maken Pecka Hammarstedt är deras son nu. Deras på riktigt. Inget barn kunde vara mer deras än pojken som utan förbehåll säger min mamma, min pappa.

Villkorlös kärlek, så vill hon att det ska vara. Kampen för att få ett eget barn började redan i mitten av 2000-talet. Väntan, infertilitetsutredning, väntan, provrörsbefruktning, väntan. Besvikelse, sorg, smärta. Och slutligen konstaterandet. Det blir inget biologiskt barn. Aldrig någonsin.

– Det är förenat med så många känslor. Så mycket väntan och rädsla över att tiden går. En adoption

föregås av kurser, utredningar och tillstånd från olika myndigheter. Hela tiden hade vi känslan av att tiden höll på att rinna ut.

KÄNSLAN NÄR DE fick sin son är bortom orden. Hon berättar hur de redan när de fick fotografiet började tyda hans personlighet, försökte lära känna honom. Äntligen skulle de få kasta sig in i rollerna de hade tränat och förberett sig för i nästan tio år.

Anna funderar en stund. Hon vet inte hur mycket hon vill berätta om barnet. Dels vill hon skydda sin son, dels känns det förutsägbart att skriva om mammaroll och barn bara för att hon är kvinna i en otroligt manligt dominerad bransch. Vem vet om Lars Winnerbäck har några barn? Vem

Annas texter är nära och berörande: "Man kan dö av att längta så som du gör nu. Jag vet. Jag har känt precis som du".

[1] Packmoppeturné. [2] Maken Pecka Hammarstedt.

FOTO: JOHANNES SÖDERBERG

FOTO: JOHANNES SÖDERBERG

Anna Stadling

Bor: Lägenhet på Kungsholmen och ett renoveringsobjekt i Uppland.

Yrke: Sångerska, artist, musiker, låtskrivare, undervisare i musik.

Ålder: 42 år.

Familj: Pecka Hammarstedt och sonen John-Henry, två år.

Aktuell: Anna Stadling deltar i Läkarmissionens projekt Sånger för livet där hon sjunger med en stor kör och ger konsert till förmån för föräldralösa barn på Place of Restoration i Sydafrika.

Anor: Annas farfars far Jonas Stadling idkade hjälpverksamhet i Ryssland tillsammans med Lev Tolstoj. Han var baptistpastor och skribent, skrev och över-satte också ett antal kända svenska psalmer bland annat Närmare Gud till dig och Lov ära och pris Du vår Fader och Gud.

Mest känd för:

Sina två egna skivor, "Det känns" och "E4 mot norr". Två album tillsammans med Idde Schultz,

"Vägar hem" och "Hjärtat fullt". Sjunger och spelar gitarr i Lars Winnerbäcks komppgrupp Hovet. Har körat åt Staffan Hellstrand, Olle Ljungström, Tomas Bodström bland andra.

Kommer: En skiva med låtar av Johnny Cash i vår och ett nytt svenskt album 2014.

Kuriosa: Var Medelpads tredje bästa simmare som ung. Behöver aldrig bekymra sig om matlagning, Pecka Hammarstedt har gett ut kokboken 80 rockiga recept och sköna texter tillsammans med Jesper Almén.

Kopplar av med: Att titta på ishockey. Är inbiten Timråfan.

FOTO: SCANPIX

skriver om Olle Ljungströms fru? Ändå är det svårt att undvika ämnet. Anna är så uppenbart fylld av det nya som hänt. Hon inleder vårt möte med att berätta om Jonte – som hon kallar honom. Allt sedan han kom, för drygt ett år sedan, har hon vaknat varje natt många gånger om. Jonte har haft lite svårt att komma till ro. Som adoptivförälder har hon och hennes man Pecka Hammarstedt valt att inte ha barnvakt eller avlastning särskilt ofta under det första året. Anknytningen är så viktig att de valt att själva göra det mesta som har med sonen att göra.

ANNA BEKLAGAR SIG inte, hon halar fram mobilen och visar stolt bilder på sonen, berättar att han följt med på spelningar i sommar, att alla char-

Anna Stadling

"Vi måste reagera, vi måste visa solidaritet. Ensamheten är farlig, vi behöver varandra. Livet är inte alltid vackert."

mats av honom – precis som hon själv. Nu är han i förskolan några timmar om dagen. Det är dags för Anna att återgå till yrkeslivet med ny mognad, ny erfarenhet och framför allt nytt mod. Rädslan är borta. Rädslan, som hon förklarar, ytterst har handlat om att möta sig själv, att verkligen våga tro på att hon har något att ge, något att säga, något att bidra med.

Hennes röst är stadig och stark, olik andra kvinnors i samma genre.

Hon har blivit eftertraktad av de stora artisterna för att lyfta deras musik. Samtidigt har Anna haft en längtan att få uttrycka något eget. Hon ser smärta, ensamhet och utanförskap. Hon vill tolka det, förmedla det vidare, budskapet att vi måste se varandra, att vi inte får utnyttja människor bara för att vi har möjlighet.

- DET ÄR SÅ tydligt att människan inte kan hantera pengar och makt. Hjälporganisationer skakas av korruptionsskandaler. Vem är det som vill stjåla ifrån de sämst ställda? Vilka politiker är det som vill spara in på gamla, sjuka och barn?

Anna höjer rösten.

–Vi måste reagera, vi måste visa solidaritet. Ensamheten är farlig, vi

behöver varandra. Livet är inte alltid vackert.

Hon dras till det mörka och smärtsamma som Johnny Cash och Emmylou Harris. De svenska artister hon jobbat med, Staffan Hellstrand, Olle Ljungström och Lars Winnerbäck, är inga muntergökar direkt, det är snarare svärtan i deras texter som människor älskar och identifierar sig med.

FÖR ANNA STADLING är det inte längre viktigt att vara säljande, häftig och alltid tycka som det som för tillfället är rätt. I takt med att hon blivit äldre vågar hon vara ärlig, vågar visa sin svaghet och paradoxalt nog har det gjort henne modig. Den som vågar visa sig svag har inte längre något att vara rädd för.

Hon är uppvuxen i ett hem där föräldrarna gick till baptistkapellet. Hon blev själv buren dit så fort hon var född. Hemmet var inte bara hennes hem, det var också en fristad för hemlösa, för missbrukare, för hjälpbehövande. Att säga att Anna fått solidariteten med modersmjölken är ingen överdrift.

Som vuxen lämnade hon kyrkan. Hon måste hitta sin egen väg, sitt eget uttryck, sin egen tro. Hennes tro i dag saknar dogmer och rättesnören, men hon uppträder gärna i kyrkor och hon delar många av kyrkans värderingar.

Sin egen son försöker hon uppföstra till att se en stor och spännande värld, att ha ett öppet sinne, att det är häftigt och intressant att möta olikheter och att inte vara rädd. ■

Läkarmissionens direktor Johan Lilja pratar med brunnsborrharen Jackson.

Hallå där Jackson!

Vi körde förbi Jackson, brunnsborrhare för IAS (International Aid Services), och som borrar brunnar i Tchad, som Läkarmissionen bekostar.

Hur gör man för att veta var man ska borra?

– Jag borrar ungefär 35 brunnar per år och erfarenheten har gett mig en god känsla för var man ska leta efter vatten. Det handlar bland annat om hur omgivningen ser ut. Det kan ta flera dagar att borra genom jord och berg innan man når vatten, det kan vara mer än 100 meter djupt.

Är det något speciellt med just det här borrhålet?

– Förhållandena här är svåra och det är viktigt för oss att lyckas. För den här byn kommer brunnen

att innebära en verklig förändring. De är i stort behov av vatten och det har varit mycket svårt för dem att överleva under torrperioden. Efter den korta regnperioden var det i princip kruttorrt här.

Vad är det bästa med ditt jobb?

– Lyckan att finna vatten! Vi väntar med spänning, borrar letar sig ner i hålet, meter efter meter och så händer det! Plötsligt så sprutar vattnet upp ur hålet och sköljer över oss alla. Då kommer hela byn på fötter, det är som de har vunnit högsta vinsten.

Snart kan han försörja sig själv

■ 18-åriga Malaku Abebe kom från staden Arbaminch i södra Etiopien till huvudstaden Addis Abeba när han var 12 år gammal. Fram tills för sex månader sedan var han en slavarbetande vävarpojke i ett litet lerskjul. Men i höstas fick han chansen att flytta till Läkarmissionens "Frihetscenter", där han nu utbildas för att så småningom kunna försörja sig själv som vävare av vackra sjalar, dukar och liknade produkter.

– Jag gillar bäst att göra lite större arbeten med riktigt komplicerade mönster. Sådant som tar upp till två veckor innan det är klart. En sådan här enkel sak tar bara ett par timmar", säger Malaku och visar upp en randig sjal, som han precis har färdigställt.

Flyktingar från Syrien får hjälp

■ Läkarmissionen har försett hundratals familjer, som har flytt undan striderna i Syrien till Bekaa-dalen i östra Libanon, med vinteranpassade tält, madrasser, filtar, husgeråd, vatten och enklare sjukvård. Insatsen görs tillsammans med schweiziska Medair och en lokal partner.

Familjerna har hittills bott i provisoriska läger som inte klarar vintern och där det mesta saknas. Antalet flyktingar väntas öka de närmaste månaderna och behoven är enorma. Vår insats samordnas med andra och riktas särskilt till familjer med många barn.

Julia hjälper utsatta barn i Ukraina

■ Läkarmissionen stöder CCC (Children Care Center) i Lviv, Ukraina, sedan många år tillbaka. Det är ett fritidshem dit barn får komma efter skolan för läxhjälp, tvätt av kläder, middag och lek. Barnen kommer från oerhört fattiga förhållanden. En av dem som varit barn på CCC är Julia Pashkevich. Hon kom dit som 12-åring. Julia är äldst av fyra syskon. Alla barnen har gått på CCC och lillasyster Maria, 12 år, är fortfarande kvar.

– Det blev en stor förändring när vi kom till CCC. Vi mötte kärlek och omsorg och vi syskon började hjälpa varandra och blev som en familj. Dessutom fick jag hjälp med läxor och förstod att utbildning är viktigt.

Julia har i dag en grundutbildning som socialarbetare och arbetar nu på CCC. Hennes syskon Orest och Olga studerar på college. Julia är en stor tillgång för dagens barn på CCC dels genom sina egna erfarenheter och dels med

sin kompetens och klara inriktning på vidareutbildning. I framtiden önskar hon arbeta på CCC som specialutbildad socialarbetare med barnen och deras familjer.

Julia Pashkevich hamnade på Children Care Center som 12-åring. I dag arbetar hon där som socialarbetare.

FOTO: NICHLAS HALLBERG

Kärlek på mobila läkarkliniken i Moldavien

■ Bilden är tagen i Moldavien precis när vi började bli klara med reportaget på mobila läkarkliniken. Det är läkare som vissa helger åker ut till byar och sätter upp en klinik över dagen. Det visade sig att två av läkarna som

jobbade där också hade varit gifta i många år. När jag fick reda på det bad jag Nicolai och Tatiana Caraman att ge varandra lite kärlek och då blev det en puss på kinden.

NICHLAS HALLBERG

- Jag har gått en filmkurs där jag gick runt och filmade saker och klippte ihop. Det var ungefär lika roligt som att vara med på filmen, men det här var kanske lite lättare.

Det säger Joel Fredmark, 8 år, som var ett av barnen som medverkade i Läkarmissionens reklamfilm för WebaidShop som sändes i julas.

TEXT: EVA NORDENSTAM VON DELWIG FOTO: HÅKAN FLANK

Det här behövdes för att göra filmen

- 1 skolbänk från början av 1900-talet
- 1 kassaapparat som vägde 60 kg från 1920-talet
- 3 vattentunnor på totalt 1000 liter
- 1 gårdspump från början på 1900-talet
- 1 mjölk tunna från 1800-talet
- 20 halmbalar
- 25 kg majs
- 25 kg havre
- 25 kg råg
- 30 kg bananer
- 30 kg äpplen
- 30 kg apelsiner
- 30 kycklingar
- 3 hönor
- 1 får som heter Bertil
- 1 ko som heter Saga
- 1 gris
- 1 olivträd
- 1 lagerbladsträd
- 1 citronträd
- 15 fotbollar
- 1 snickarbälte
- 1 stetoskop
- 1 adventsstjärna i papp
- 1 stallstomme byggd av frigolit
- 1 spade
- 1 grep
- 3 antika medicinflaskor
- 1 antik vattenkanna
- 1 barnsäng från 1920-talet
- 6 jutevävssäckar
- gamla skolböcker
- 6 franska fruktlådor
- 5 vuxna och 3 barn

"Det var lite nervöst först, men det gick över när vi började. Det var inte svårt alls", säger Alice om sin första inspelning. Joel och Noah håller med.

Peter Mars redigerade filmen.

Bitte Carlsson, jordbrukare.

"Roligaste var när de jagade hönan"

JULEN ÄR DEN tid då WebaidShop, Läkarmissionens biståndsbutik på nätet är som mest populär, även om det går att köpa bra saker året om. Där säljs exempelvis förlossningar, träd, djur och förebyggande hjälp till gatubarn. Den som köper får ett gåvobevis att ge bort, eller behålla själv. Men det som köps blir till konkret bistånd. Djuren hör till de mest populära produkterna, speciellt i juletid. Inför förra årets julhandel gjordes en reklamfilm som gick på TV4, där tanken var att

visa på bredden i WebaidShop. Det var en hyfsat komplicerad inspelning eftersom en hel del djur ingick.

- Kycklingarna var väldigt gulliga, tycker Alice Magnusson, 7 år.

Mest nervösa var inspelningsteamet för grisen, som är ett mycket starkt djur och väldigt svårt att regissera.

- Risken var ju att djuren skulle ha omkull de andra sakerna i julkrubban. Men det var inga problem. Det var dock lite svårt för fåret att stå på presenningen på golvet eftersom

Bitte Carlsson

"Jag blir lite fånig när djuren har varit med på inspelning, jag säger till dem att de har varit på turné och kommer på teve"

det var för halt, berättar Peter Mars, regissör.

Men grisen skötte sig utmärkt och kvigan vältre varken vattentunnor eller fruktlådor. En av hönorna däremot

tröttnade lite på uppståndelsen och flaxade iväg.

- Det var det roligaste, när de jagade hönan, säger Joel.

EN SPECIELL DJURSKÖTARE fanns med för att se till att djuren mädde bra och för att hjälpa till med hanteringen. Även Bitte Carlsson som är lantbrukare och ägare till de flesta djuren var med under dagen.

- Jag lånar ut djuren ibland. De far inte illa av det här. Höns kan bli

förskräckta, men fåret stod till och med och idisslade medan vi väntade, och då mår det bra, säger hon.

Det är mycket väntan på en inspelning. Barnen tyckte överlag att det var väldigt roligt att vara med, men om det var något som var negativt, så var det i så fall väntan.

- Att vara med är roligare än att vänta. Det var svårt att förstå hur filmen skulle bli när den var klar, säger Joel.

Om Joel och Alice själva skulle

önska sig något ur WebaidShop vore det ett träd och en höna.

TANKEN MED REKLAMFILMEN är att fler ska upptäcka Läkarmissionens biståndsbutik på nätet och kunna använda den året om.

- Reklam i TV kostar en hel del men vi har fått en mycket speciell uppgörelse med TV4 som ger en rabatt som bara hjälporganisationer kan få, säger Conny Sjöberg, samlingsansvarig på Läkarmissionen. ■

Ett nytt liv har börjat

Det är en gnistrande vacker vinterkväll i centrala Stockholm. Snön knakar under fötterna när jag stegar mig upp för de branta trapporna, upp mot den mäktiga kyrkobyggnaden. Jag är på väg till en konsert till förmån för människor som har det svårt i vårt samhälle. De som drabbats av hiv och aids och de som fått lida för sin sexuella läggningsskull.

När jag närmar mig kyrkporten högst upp på berget börjar en psalm ringa i mina öron. En psalm skriven av Ylva Eggehorn. "... vi byggde katedraler högt mot himlen, men du gick hela tiden längre ner..." Psalmen får en speciell innebörd just där uppe på berget med utsikt över den upplysta huvudstaden.

Jag får en plats långt fram i kyrkan. Det är nästan helt fullsatt och förväntningarna känns i luften. Sång och musik blandat med allvarsord och tacksägelse.

När körledaren Gabriel Forss träder fram och berättar om det befriande i att våga bejaka den han är vill applåderarna inte sluta. Han har lagt till ett nytt ord på G till sina tidigare Gabriel och Gud.

Ordet är Gay.

DET ÄR EN MÄRKLIG känsla att få uppleva detta i en kyrka. För mig som varit med under den tid då mina homosexuella vänner aldrig vågade berätta känns detta som en ny tideräkning. Jag önskar att mina vänner fått uppleva detta.

En talare från Adoptionscentrum berättar att man nu börjar rekommendera hivsmittade små barn för adoptioner till Sverige. Några har redan anlänt. Det har aldrig hänt att ett hivsmittat barn i sin tur smittat syskon eller föräldrar, säger hon.

Bilderna från 1980-talet då den så kallade aidsepedemin spred sig i Sverige dyker upp i mitt huvud. Jag var reporter och programledare i Magasinet på TV2 och hade allvarliga samtal i studion med läkare och forskare om den nya pesten som drabbat världen. Någon talade om Guds straff till människoläktet.

När jag intervjuade en aidsjuk man på Roslagstulls sjukhus ombads jag ha något som

liknade en rymdfarardräkt på mig och absolut inte ha närbkontakt med den sjuke. Rädslan och okunskapen gav upphov till de märkligaste beteenden.

FRAMFÖR MIG I kyrkan sitter en skådespelare och en regissör som medverkat i Jonas Gardells tv-serie "Torka aldrig tårar utan handskar". De ska snart ta emot ett pris för sina insatser. I kyrkan denna kväll är de närmast hjältar.

Vilken scenförändring, tänker jag. Om bara min kära vänner från 1980 och 1990-talet kunde fått vara med om detta! De som kände synd och skam.

De som gömde sig och kände sig som pestsmittade. De som förnekade sig själva och förnekades av sin omgivning.

Jag hoppas i mitt stilla sinne att de har det bra däruppe i himlen och att de kan sjunga med i gospelgunget här i kyrkan.

Kvällens höjdpunkt är när Carola kliver in på scenen och hela kyrkan reser sig i en gemensam "Go tell it on the mountain". Hon flyger upp i bänkraderna så att publiken får maka på sig och hennes röst fyller hela kyrkorummet. Varken långklänning eller skyhöga klackar stoppar henne från att hoppa runt. I bänkraderna prasslar det av sedlar att lägga i kollektbössorna.

EFTER KONSERTEN får jag en stund tillsammans med Carola och hennes lilla dotter Zoe backstage. Vi talar om tidsandan då – och nu.

Vi har ju följts åt genom decennier.

Lilla Zoe, född i Sydafrika, sedan ett drygt halvår en svensk liten flicka med päls och stövlar och långa lockar, lyssnar till vårt samtal.

Den här kvällen blir hon symbolen för att ett nytt liv har börjat.

Utan rädsla, utan fördomar – med alla möjligheter öppna för den som lever här och nu.

Annika Hagström

Journalist, programledare och författare. Hon har varit gästprofessor vid Institutionen för journalistik och masskommunikation, JMG, i Göteborg.

Atremi

Ring 0142-171 00

E-posta info@atremi.se

Läs mer på www.atremi.se Eller skriv

- * Vi skräddarsyr tjänster utifrån Dina önskemål!
- * Vi hjälper Dig från manus till färdig bok!
- * Även små upplagor!

Atremi

Axstad Södergård, 595 94 Mjölby

På den här ytan kan **DU** nå ut med ditt budskap!

Kontakta

Gunilla Johansson tel: 090-71 15 04,
gunilla.johansson@display-umea.se

DISPLAY

NY BOK

GÖRAN SKYTTE

FÖRVANDLINGAR

– från död till liv

Under natten den 25 april 2012 drabbades Göran Skytte av en stroke. Arbetet med en ny bok, en bok med människors berättelser om hur livet förvandlas, fick ta en paus. När det satte igång igen hade arbetet fått ett nytt fokus.

Finns i din bokhandel och på www.libris.se

Denni Wiss, placeringsrådgivare på
Factum Nordica
Tel: 08-22 13 30
E-post: denni.wiss@factumnordica.se

Höj din pension!

Du som har en villa, bostadsrätt eller fritidshus kan mycket enkelt och förmånligt ta ut en del av värdet utan att behöva sälja. Pengar som kan användas till att höja din pension, renovera bostaden eller till en ny bil och samtidigt dra nytta av ROT-avdraget. Oavsett vilka dina behov är kan en rätt framtagen seniorlanelösning vara svaret.

På marknaden finns olika lösningar på detta. Här gäller det att vara noggrann och se till att du får den lösning som är bäst och billigast för dig och som inte huvudsakligen gynnar banken.

I princip finns två varianter på seniorlån.

Den ena fungerar som en checkkredit och du får ut en klumpsumma i början och/eller löpande utbetalningar under en viss tid. Till lånet läggs sedan en ränta som kapitaliseras månads eller kvartalsvis. Denna ränta är vanligtvis högre än vad vanliga

bolånekunder betalar och gör att lånet ökar i storlek allt eftersom.

Den andra varianten består av ett lån i kombination med en försäkring som faller ut månadsvis och betalar räntan på lånet vilket skapar ett överskott varje månad. Det innebär att lånet inte ökar i storlek. Räntan som betalas är samma som för andra bolånekunder och är avdragsgill i deklarationen medan utbetalningarna från försäkringen och avkastningen inte beskattas som inkomst av tjänst eller kapital. Upplägget är flexibelt och du kan även få ut en del som klumpsumma direkt för att t.ex. köpa bil, renovera eller kanske ge en slant till barn eller barnbarn. Bättre att ge med en varm hand än med en kall.

Denna typ av seniorlån blev av tidningen Privata Affärer utsedd till bästa seniorlanelösningen efter en stor undersökning för några år sedan.

Ja tack! Jag vill veta mer om seniorlån.

Namn _____

Telefon _____

Adress _____

E-post _____

Postnummer _____ Postadress _____

Lägg i kuvert och posta till:

Factum Nordica
Hemvärnsgatan 9, 171 54 Solna
eller maila på:
info@factumnordica.se

- Jag vill inte ens tänka på vad som kunde ha hänt mig om jag stannat på gatan. Då hade jag kunnat hamna i droger och prostitution. I dag är jag så glad att jag fick komma till Masha, säger Sascha. Hon är en av tjejerna som fått helt andra möjligheter, tack vare flickhemmet Masha i St Petersburg som Läkarmissionen har stött under många år.

TEXT: JOHANNA KRATZ FOTO: ERIKA STENLUND

Räddad från droger och prostitution

- **JAG SAKNAR SÅ** klart att ha en fungerande familj men samtidigt har jag ingen erfarenhet av det. Jag kan känna att jag måste kämpa hårdare i livet än de som har familjer, att det blir viktigare för mig med utbildning, säger Sascha.

I dag bor hon och två vänner i en lägenhet med två rum och kök och Sascha läser till socialpedagog på universitetet. Hon lägger stor vikt vid sina studier.

- Jag kan sitta uppe hela nätterna

och läsa, och gråter om jag inte klarar en examination eller ett test, säger hon.

På ytan är Sascha en helt vanlig student, men till skillnad från sina universitetskamrater har hon haft helt andra förutsättningar.

- Jag har satsat hårt på mina studier för att komma in på universitetet och jag lyckades mycket för att jag inte vill bli som mina föräldrar. Jag vill komma bort från min bakgrund och det sätt mina föräldrar levde på, säger hon.

Flickhemmet Masha

■ Läkarmissionen har stött flickhemmet Masha i centrala Sankt Petersburg sedan 1997. Hemmet är uppkallat efter den första flicka som fick en plats där men som våldtogs och mördades strax innan invigningen. I dag bor drygt 15 flickor i åldrarna 11-17 år på Mascha. Flickor kommer från en socialt trasig miljö där narkotika – och alkoholmissbruk hos föräldrarna lett till att flickorna övergivits, miss-handlats eller utnyttjats. Flickorna kommer till Masha via polis, sjukhus eller statliga institutioner.

80

Så många procent av de 500 flickor som bott på flickhemmet har det gått bra för i livet.

På hemmet läggs stor vikt vid deras psykiska hälsa och vid att flickorna ska få trygghet i en så familjelik miljö som möjligt. Största utmaningen för hemmet är att hitta ännu bättre vägar att slussa ut flickorna i samhället.

Sascha bor med två vänner i en lägenhet.

Under mitten av 1990-talet flyttade Saschas familj till Sankt Petersburg i jakt på arbete, men de möttes av få möjligheter. Utan arbete, socialt skyddsnät och slutligen bostad, hamnade familjen i allt större misär. Föräldrarna hittade lindring i spriten men för Sascha fanns inget att ta till. Sascha var tio år gammal när hon flydde ifrån sina alkoholiserade föräldrar.

– Jag kände mig tryggare på gatan bland de nya vänner jag hittat där än

tillsammans med mina föräldrar. Vi skaffade mat genom att stjäla, gick inte till skolan och kände oss fria. Som barn insåg jag inte riktigt vilka förhållanden jag egentligen levde under, säger Sascha.

SASCHA TAR MED oss till ett område i staden där hon bodde. Hon pekar på ett nedgången lägenhetshus som ser ut att kunna falla samman i vilken sekund som helst. Dörrarna är borta och de öppna ingångarna är fyllda av

illaluktande matsopor, gamla blöjor och plast.

– Här bodde jag, där på övervåningen drog vi ihop gamla soppsåsar och det skräp vi kunde hitta för att sova mjukt på.

Sascha berättar hur hon och de andra barnen gömde sig för polis och grannar. Slutligen fick myndigheterna ändå nys om henne och Sascha placerades på Läkarmissionens flickhem för övergivna och utsatta barn, Masha. Flickorna får bo på hemmet tills de

Sascha, 23 år

“Vi skaffade mat genom att stjäla, gick inte till skolan och kände oss fria.”

är myndiga. De får en bra utbildning, omsorg och verktyg att klara sig själva i livet.

– Ibland hade jag velat ha lite mer frihet och mindre regler men det blev som att personalen blev min mamma, säger Sascha och ler.

I dag är Saschas föräldrar döda. När hon kom till flickhemmet kom tankarna om föräldrarna som hon hade rymt ifrån.

– Jag älskar mina föräldrar och är ledsen för att det blev som det blev. När jag bodde på Masha brukade jag drömma om att de skulle bli nyktra och vara som vanliga föräldrar.

I dag finns färre barn på gatan än när Sascha bodde där. Myndigheterna tar ett större ansvar och har blivit bättre på att eftersöka och upptäcka

barnen. Men i dagens hårda klimat med stora sociala problem har livet på gatan i Sankt Petersburg blivit allt tuffare för de barn som hamnar där. Det tunga drogmissbruket har ökat och jakten på ännu friska barn till sexindustrin har lett till att allt yngre barn plockas upp från gatan.

– I DAG HAR man bara några månader på sig att rädda barnen innan det är försent, sedan är det nära omöjligt att hitta dem eller anpassa dem till ett

Gåvor som räddar liv

WEBIDSHOP ÄR Läkarmissionens biståndsbutik på nätet. Här går det att köpa saker som räddar liv, hjälper fattiga till en värdig tillvaro eller ger vård till den som annars inte skulle få den möjligheten.

Alla gåvor är "på riktigt" och därför kan produkter ta slut. Det är Läkarmissionens partner ute i fält som bestämmer antalet. Det baserar sig på vilken kapacitet som finns. Till exempel hur många skolplatser en skola har, hur många sjukhussängar som finns på ett sjukhus eller hur många grisar som går att distribuera på ett bra sätt.

Den som har köpt en produkt kan beställa ett gåvobevis från Läkarmissionens kontor eller skriva

ut ett enklare gåvobevis på sin skrivare hemma. Många använder WebaidShop som presentbutik och uppvaktar vänner och familj med en verkligt meningsfull present. Andra handlar konkret bistånd på nätet som ett sätt att hjälpa till.

Extra: Se filmen från Thembas bananodling! "Odlingskurs" på WebaidShop.se.

Det är en bit kvar innan det är dags för vår och odling i Sverige, men i Sydafrika går det att köpa odlingskurser som hjälper familjer som tar fosterbarn att förbättra sin ekonomi. ■

"Jag älskar att odla bananer", säger bonden Themba som gått Läkarmissionens odlingskurs i Sydafrika. Tidigare dog det mesta i Thembas trädgård, men nu bara växer frukterna och räcker till näringsrik mat till familjen och att sälja på marknaden. En odlingskurs kan göra stor skillnad för en familj i Sydafrika.

Så här bodde Sascha!

Se filmen på lakarmissionen.se eller facebook

Sascha läser till socialpedagog och lägger stor vikt vid sina studier.

normalt liv, säger Alla som är föreståndare på Läkarmissionens flickhem.

Flickhemmet har också en inbyggd problematik där stressen över att hitta arbete leder till att flickorna väljer enklare utbildningar och dåligt betald job, men i drygt två år har man kunnat erbjuda flickor rum och betald hyra i den lägenheten där Sascha bor.

– Genom lägenheten ger vi de flickor som vill en möjlighet att kunna läsa på högre utbildningar. Utan föräldrar som kan betala lägen-

het och uppehälle är det annars omöjligt för dem, säger Alla.

SASCHA JOBBAR ÄVEN extra som servitris på kvällar och helger, och tar sig tid att besöka flickhemmet för att hjälpa yngre flickor med läxor och olika aktiviteter som dans och målning. För henne har flickhemmet Masha betytt att hon första gången i livet mött vuxna människor som litade på henne och gav henne kärlek och respekt.

– Jag kan höra av mig till hemmet än i dag och fråga om hjälp när det behövs, det gör att jag känner mig trygg.

Och en familj kan behövas även om man är vuxen. Sascha pratar upprört kring hur människor blivit egoistiska och mest bryr sig om framgång, pengar och utseende.

– Jag känner ett behov av att hjälpa barn och det är därför jag valt att studera till socialpedagog. ■

Vi frågade några köpare varför de valde odlingskurs i WebaidShop

Iréne Jerrebäck

– Jag har en kusin som fyllde 70 år och som är mycket intresserad av trädgårdar och växter. Hon är också engagerad i u-landsfrågor, har en adoptivdotter från Gambia och har även varit på resa i Sydafrika. Därför tyckte jag detta var en mycket lämplig present till henne och jag vet att hon uppskattade det mycket. Jag ger ofta och gärna liknande gåvor vid uppvaktningar eftersom de flesta har allt de behöver, det känns meningsfullt och det brukar också alltid uppskattas!

Johanna Magnusson

– Jag upptäckte WebaidShop för många år sedan och tyckte att det var kul att ge något "konkret", även om man inte fysiskt ser det. Just odlingskursen valde jag att ge till en vän i födelsedagspresent, eftersom hon den sommaren provat på att odla lite på sin balkong. Jag tänkte då att någon annan kunde få samma möjlighet.

Karin Lind

– Jag köpte gåvan till min pappa i farsdag-present. Vi har så mycket att vara tacksamma för så jag ville gärna i hans namn ge till de som så mycket mer behöver. Jag tycker att det är en så otroligt bra idé att i form av en gåva kunna ge en möjlighet till förändra en människas liv, att ge dem en möjlighet till självständighet. Att långt uppe i norr på ett enkelt sätt kunna bidra till en bättre värld i det lilla. Det är stort!

Anna Munters

– Jag valde att köpa odlingskurser och ge bort till min mor och far i julklapp. Detta gjorde jag dels för att de har "allt" och dels för att de själva är ekologiska jordbrukare. Jag tyckte också att sättet att stötta familjer som tog sig an föräldralösa barn var så genial, så konkret och väldigt praktisk. Denna gåva hade många bottenar både för mig som givare, för mina föräldrar som mottagare och för de som får hjälp. Jag kommer garanterat att köpa denna gåva igen!

Andreas står vid en bormaskin i Jebel Marra, i Darfur, Sudan.

Andreas möter sin barndom i Sudan

Via facebook fick Andreas Zetterlund nyligen kontakt med sin bästis från tiden i Sudan. Han låter glad när han berättar.

– John och jag var alltid tillsammans, vi odlade grönsaker och sålde så vi kunde köpa krok och lina och fiska i floden, småler han.

TEXT: KERSTIN DOYLE

FOTO: IAS

ANDREAS ZETTERLUND HAR en annorlunda uppväxt. Inte alltid enkel, men han vill inte byta med någon, han har fått erfarenheter och språkkunskaper som få.

Han var ett år när familjen for till Sudan där pappa Leif började jobba med vattenprojekt. De bodde i småbyar, i husvagn eller tält, men i staden Yei där John var Andreas bästis hade de ett enkelt stenhus.

– John och jag brukade cykla runt tillsammans. Vi gjorde ett hemma-

Andreas Zetterlund

“När min familj återvände till Sverige från Sudan hade situationen börjat bli ohållbar på grund av inbördeskriget.”

byggt metspö och sen stekte vi fisken över öppen eld med några tomater och grönsaker och åt, minns han.

Efter många år har de nu kontakt

igen och uppdaterar varandra om sina liv. Bägge har fru och barn, John i södra Sudan och Andreas i Storvreta, utanför Uppsala.

– När min familj återvände till Sverige från Sudan hade situationen börjat bli ohållbar på grund av inbördeskriget. Jag började femman i Leksand.

Andreas hade då gått i skola i Sudan

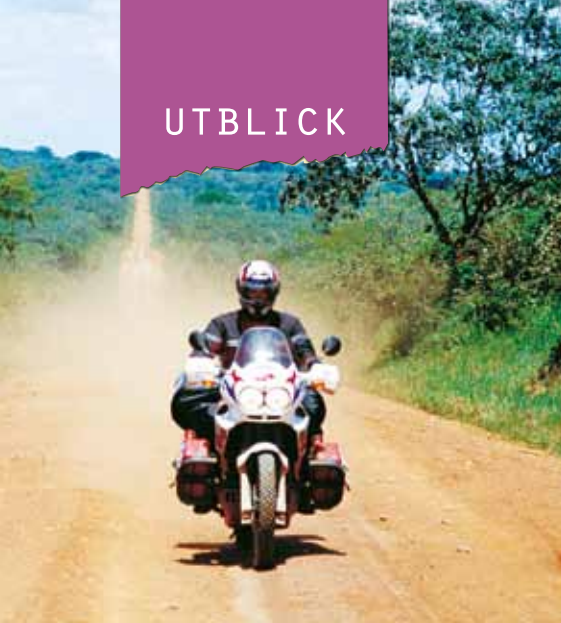
med mellan tretton och tre elever, läraren var mamma till en elev och nära vän med familjen Zetterlund. Det var en trygg miljö och Andreas hade goda kunskaper med sig till den svenska, vanliga skolan.

– Men jag hade inte en susning om vilka barnprogram man såg på teve, eller vilken musik man lyssnade på och sånt.

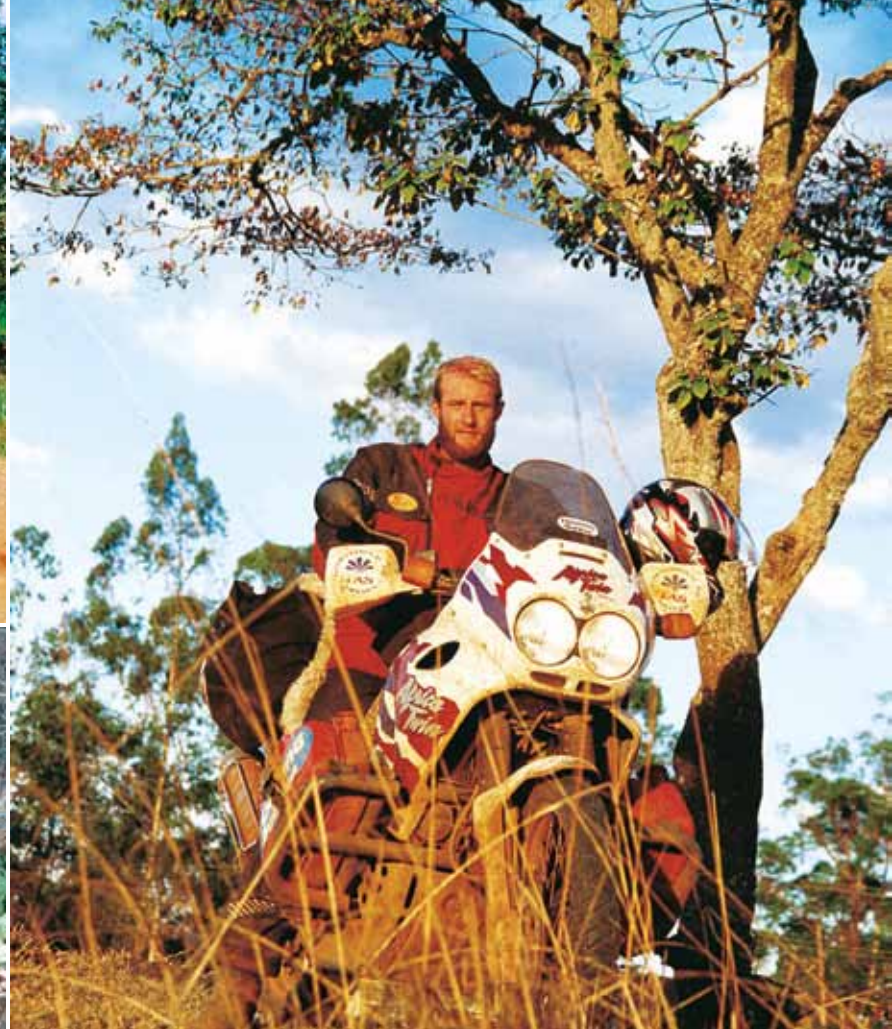
HAN FICK FRÅGA mycket till början, men uppskattades för sina erfarenheter

av vilda djur och äventyr i Afrika. Och för sitt idrottsintresse.

FRÅN DET ATT familjen åkte ut 1977 till inbördeskrigets början 1983 hade livet varit ganska lugnt och tryggt i Sudan, men det förändrades när kriget kom närmare. De bad intensivt när de tvingades åka på minerade vägar. När ett jaktplan kraschade mellan skolan och hemmet och flygplansdelar flög som projektiler, blev det tungt för Andreas. Han hade svårt att

Det tog 60 dagar för Andreas och hans kompis Tommy Larsson att göra motorcykelresan till Sudan.

Blå byxor säljer bäst

■ Tack vare ett litet lån från Läkarmissionens partner i Guatemala har bröderna Antonio och Juan i Guatemala kunnat starta en småskalig byxproduktion. De syr upp byxorna själva och säljer dem här på marknaden. Mest populära är de blå byxorna, eftersom de kan användas till skoluniformer.
– Byxor och kläder är alltid eftertraktat

och därför är vi glada att kunna driva vår lilla verksamhet. De blå byxorna säljer som smör i solsken, säger Antonio. Antonio har fyra barn som han kan försörja genom inkomsterna från byxförsäljningen.
– Viktigast för mig är att kunna betala mina barns skolavgifter, säger han.

höra flygplansljud länge efteråt, och berättade inte gärna om kriget för klasskamraterna i Dalarna.

– Vi pratade ändå mycket i familjen och jag tror jag fick bearbeta det på så sätt. Pappa fortsatte ju att resa så det tog liksom aldrig slut, säger han.

FAMILJEN FLYTTADE SEDAN till Kenya 1991 och Andreas tog studenten i Nairobi 1995. Där var den svenska skolan större och Andreas minns en härlig period som kändes lyxig jämfört med tiden i Sudan.

– Pappa jobbade i olika länder runt omkring och jag följde med ibland. Jag lärde mig mycket om mångkultur, religion och konflikter, och jag insåg tidigt att jag skulle arbeta internationellt på något sätt.

Under tiden i Kenya besökte Andreas Yei efter att staden intagits av gerillan. Det låg döda kroppar utmed vägen, närmare trettusen människor hade dödats i kriget, och det grön-

Andreas Zetterlund

Fru: Victoria.
Barn: Ebba, 6, Algot 4 och Wilma snart 2 år.
Bor: Storvreta
Uppväxt: Sudan, Sverige, Kenya.
Jobbar för: IAS, en biståndsorganisation med syfte att starta och/eller stödja katastrof- och utvecklingsprojekt i länder där behov föreligger.

skande landskapet där Andreas bott var öde och tomt.

Några år senare åkte han och en kompis motorcykel från Sverige till Sudan.

– Det var 1999 och slaget skedde i mars 1997, men fortfarande låg skelettdelar kvar vid väggkanten, säger han.

Pappa Leif hade initierat International Aids Services, IAS, och där är Andreas i dag ytterst ansvarig för

biståndsprojekt som finansieras från Sverige. Två gånger om året gör han resor till länder där IAS arbetar och flera av organisationens anställda på plats är människor som han har mött sedan han var liten. Han trivs, men har haft ett tufft år.

– Tre av våra medarbetare kidnappades av pirater i Somalia i juli, säger han.

– Jag hade precis börjat min semester och satt med en kaffekopp hos våra barn i lekparken, när det kom ett sms från en nyhetsbyrå. Hade vi personal som kidnappats? Vad hade jag att säga? Semestern tog abrupt slut.

SOMALISKA PIRATER HAR fått lösensummor för bortrövade skepp. Nu har de ökat aktiviteten på land och flera personer sitter kidnappade.

– Det har varit en pressande tid med förhandlingar på olika vägar, men de sitter fortfarande fast och behandlas efter omständigheterna väl. Vi ber och hoppas att de ska bli fria. ■

Kalendern

Läkarmissionens event och konserter.

Sånger för livet våren 2013:

Gästartist: Anna Stadling.

- Västra Frölunda, 9 februari kl 16.00 i Västra Frölunda kyrka
- Trollhättan, 10 februari kl 17.00 i Lextorpskyrkan

Gästartister: Bröderna Rongedal.

- Västerås, 9 mars kl 16.00 i Ansgarskyrkan
- Arboga, 10 mars kl 17.00 i Heliga Trefaldighetskyrkan

Kjell Lönnå med körer:

Kjell Lönnå och damkören Confetti.

- Strömsund 2 februari kl 15.00 i Ströms kyrka
- Sollefteå 2 februari kl 19.00 Sollefteå kyrka

Kjell Lönnå och Sundsvalls kammarkör.

- Borlänge, 17 februari kl 15.00 i Stora Tuna kyrka

Se Läkarmissionens hemsida för en fullständig kalender.

Krysslösning dec 2012
Det har kommit önskemål från läsare att få facit på korsordet. Så här kommer det rätta svaret på korsordet i december. Vinnarna hittar du på sidan 28 i detta nummer.

Flickornas stolthet och glädje över att få spela fotboll – som förut var förbehållet pojkarna – är mycket viktigt i arbetet med att stärka deras självförtroende.

HÄR FÅR FLICKOR MOD

Tioåriga Celesia med trädplantan som hon får ta med sig hem.

Behandling mot sandloppor – för att de ska kunna gå till skolan.

Alltför många afrikanska flickor slutar skolan i förtid, trots att de har bra läshuvud. Orsaker: De blir med barn, gifts bort eller tvingas ta hand om alla hushållssysslorna hemma.

I ett antal skolor i och runt staden Vilanculos i Moçambique har Läkarmissionens partner CMA utvecklat en framgångsrik metod – som får allt fler flickor att orka stå på sig.

TEXT: CONNY SJÖBERG FOTO: HANS-JÖRGEN RAMSTEDT

NÄR VI ANLÄNDER till skolan i Mahunguane har dagens första lektion redan börjat. Men på en flätad matta utanför skolsalen sitter sex elever och får behandling mot sandloppor, som är ett stort problem här. Honorna borrar sig nämligen in i barnens fotsulor och lägger ägg där.

– Smärtan blir till slut så stor när larverna växer, att de varken kan gå eller stå på foten, förklarar Paulo, som sköter CMA:s förebyggande hälsoarbete på skolorna.

Istället för att skära upp bulorna och pilla ut larvernas bon, smörjer han barnens fötter med en olja som gör att larverna till slut dör.

– Eftersom de alltid springer barfota skulle de få så svåra infektioner i såren, att det inte är att tänka på, förklarar Paulo.

FLERTALET AV BARNEN har fyra-fem kilometer till skolan. En omöjlig sträcka att gå med smärtande bulor under fötterna. Därför är detta ett viktigt bidrag för att se till att de kommer till skolan.

Lite senare samma dag träffar vi på Paulo igen – på en skola i en annan by. Här har han lånat en tillfällig oanvänd skolsal för att behandla barn med skabb och andra parasiter som orsakar svår klåda.

– Klådan gör att de inte kan sova på nätterna och då har de givetvis problem med att orka följa med i undervisningen, förklarar Paulo medan han smörjer ett av barnen. De övriga väntar tysta och tålmodiga på sin tur.

Det märks att detta är en uppskattad hjälp.

– Grundorsaken till alla dessa hälsoproblem är givetvis fattigdomen här. Barnen sover tätt tillsammans i smutsiga miljöer. Vi försöker få föräldrarna att förstå detta, men det är inte lätt, suckar han.

Ett annat stort problem, som också påverkar barnens prestationer i skolan,

Paulo

”Klådan gör att flickorna inte kan sova på nätterna och då har de givetvis problem med att orka följa med i undervisningen”

är deras näringsfattiga och ensidiga mathållning. Även detta är orsakat av föräldrarnas fattigdom och okunskap. Därför satsar Läkarmissionens partner CMA, sedan flera år tillbaka, på att förbättra familjernas kosthållning.

– **VI ARBETAR MED** detta i tre olika steg, förklarar Jerry Silva, som tillsammans med sin hustru Gina har grundat och leder CMA. De är båda födda i Portugal, men uppvuxna i Sydafrika. Till Moçambique kom de för drygt tjugo år sedan.

– Basen är våra plantskolor, där vi odlar fram träd och grönsaker som är anpassade för det lokala klimatet och den speciella jordmån som finns här. I anslutning till ”våra” skolor anläggs sedan mindre skolträdgårdar, där

barnen får lära sig hur olika plantor och frön ska hanteras och vad de kan användas till. I ett tredje steg delar vi sedan ut plantor till barnen, som de får ta med sig hem till familjen.

– På detta sätt blir såväl skolorna som barnen och deras föräldrar delaktiga i den förändring som vi försöker åstadkomma, betonar Jerry och tillägger:

– Även om det här är ett mycket fattigt område, så skulle folk kunna ha mer och bättre mat att äta. Det finns ganska gott om outnyttjad mark att odla på, anser Jerry.

ETT VÄXANDE BEKYMNER är emellertid klimatet. De senaste två åren har det regnat mycket mindre än det brukar, och vissa områden är nu svårt drabbade av torka.

– Om det här fortsätter, kommer det till slut att leda till svält. Folk är ju helt beroende av vad de själva kan odla och utan regn blir det inga riktiga skördar, säger han med en bekymrad suck.

Hälsovården och odlingarna som CMA organiserar på skolorna riktar till alla elever, såväl pojkar som flickor. Men det finns ett tredje område där flickorna prioriteras: fotbollen!

– Det var faktiskt något av en slump att vi började med det, men

det har blivit en sådan succé att vi nu har tvingats införa vissa begränsningar, berättar Jerry.

GRUNDIDÉN VAR FÖLJANDE: CMA ville få unga flickor att delta i kurser som syftade till att stärka deras självförtroende och få dem att stå på sig när omgivningen tyckte att de skulle sluta skolan, för att istället hjälpa till med hushållssysslor och bli bortgifta. Och att flickorna skulle förstå de långsiktiga konsekvenserna av att bli med barn innan de ens har gått ut grundskolan – vilket är ett mycket stort problem.

För att locka och motivera flickorna att delta i dessa kurser, hyrdes en fotbollsplan och en instruktör engagerades för att leda olika övningar. Sedan delades flickorna in i olika lag som fick spela en liten turnering mot varandra.

– Effekten blev enorm. Flickornas stolthet och glädje över att fått göra något som – dittills – nästan helt var förbehållet pojkar, var så påtaglig. Det var som om vi hade öppnat en dammlucka, minns Jerry och tillägger:

– Plötsligt ville nästan alla flickor här vara med i våra kurser och retreat för att få chansen att spela fotboll. Och vi blev kontaktade av folk i andra delar av Moçambique, som ville

skicka sina flickor till vår turnering.

Det som hade börjat som en liten aktivitet för att stimulera flickor att delta i CMAs kurser, riskerade nu att bli så stort att det tog överhanden.

– Vårt mål är ju att få flickor att orka välja sin egen livsväg – inte att utbilda dem till duktiga fotbollsspelare.

– Därför har vi sänkt åldern på våra fotbollsturneringar och överlåtit till andra att organisera fotbollsaktiviteter för de äldre flickorna, även om vi fortsätter att vara med på ett hörn även där, förklarar Jerry.

I SAMBAND MED vissa turneringar delar CMA nämligen ut utbildningsstipendier till några flickor i varje lag. Det kan vara allt från att bekosta inskrivningsavgiften för högstadiet, som är en liten summa men ändå kan vara ett hinder för de fattigaste familjerna, till bok- och studiematerialbidrag.

Valet av vilka flickor som får stipendier bestäms – i samarbete med de olika lagens ledare – främst på sociala grunder och inte efter hur duktiga de är som fotbollsspelare.

– Eftersom många familjer prioriterar pojkarnas utbildning, spelar våra stipendier en viktig symbolisk roll. De ställer flickorna i fokus och visar att det är värt att satsa även på dem, säger Jerry. ■

Välkommen!

Här kan du ställa frågor eller kommentera det som du har läst i Journalen eller annat som rör Läkarmissionens arbete.

Skriv till: eva.nordenstam@lakarmissionen.se eller till Svenska Journalen/Läkarmissionen, Eva Nordenstam, 162 88 Vällingby

Är inte 100 kronor för en oxen alltför billigt?

■ Du kan läsa om när Läkarmissionen spelade in sin reklamfilm för WebaidShop på sidan 10 i det här numret. Sjuåriga Alice som var med reagerade över att 100 kronor var väldigt billigt för en hel ox. Det har hon rätt i.

En ox är mycket dyrare. Och även om en ox är billigare i ett afrikanskt land så

kostar den mycket pengar, även med svenska mått mätt. Därför gör vi andelar av djuren, så att många kan hjälpas åt att köpa en ox. När det gäller prissättningen i WebaidShop så räknar vi också med vissa kringkostnader. För oxarna måste transporteras till de olika familjerna och en viss utbild-

ning behövs i hur man sköter djur och det är någon som måste undervisa de nyblivna djurägarna. Och hundra kronor räcker inte både till oxar, utbildning och transporter. Men varje hundralapp bidrar till att familjerna till slut får sin ox och en fantastisk möjlighet att förbättra sina levnadsvillkor.

Barn i protest mot våldet

■ Här demonstrerar barnen mot våldet i Tegucigalpa, Honduras. Där stöder Läkarmissionen ett arbete som ger rättshjälp åt flickor utsatta för sexbrott och vi vill passa på att heja på alla modiga barn som säger ifrån och kommer igen.

Ett stort TACK till alla sparare i Swedband Robur Humanfond som ger en del av sin avkastning till Läkarmissionen. På Hjärtedagen 14 februari får vi ta emot era pengar från 2012.

Hjälpen mot kliande parasiter och smärtsamma loppor ökar barnens närvaro i skolan. Medan odlingen av nyttiga växter ger dem både kunskap och mat – och gör dem bättre rustade att möta framtiden.

HÄNT SEDAN SIST...

Fortsatt oro på Panzsjukhuset

■ Det har varit en fortsatt orolig tid på Panzsjukhuset i Kongo. I slutet av oktober utsattes doktor Mukwege för ett mordförsök och lämnade landet. Sedan intog rebellrörelsen M23 staden Goma och striderna kom allt närmare Bukavu. All utländsk

Doktor Mukwege.

personal evakuerades och på sjukhuset drog man ner personalen till ett minimum. I mitten av december drogs sig M23 tillbaka från Goma och läget i Bukavu blev mer stabilt. Doktor Mukwege åkte tillbaka till Bukavu och Panzsjukhuset tillsammans med sin familj i mitten av januari. Vi fortsätter att följa utvecklingen.

BRUKAR VÄLTAS	ÖVER-PRIS								TA SIG VATTEN ÖVER HUVUDET	VÄRMDE STÖ OCH HAV	PRAKTFULLT RUM
									FRÖ I BRÖD		
FUGAMAN BRÄCKLIG									FORMA PINNSAM		
TAR INGA RISKER											
									SKREV TIMMERDALEN	NOTPLATS	I GOD KONDITION
HUVUDSTAD	SALT DEN KAN HA PUFF										
HERMETISKT									GAV HALS	VEGAS-START	LADE TILL
SULTANAT	RADICAL RIDERS								RINGMÄSTARE		
									MASKULINUM		SAMHÄLLET
HIMLAKROPP ÄR RÄDD									SLITA KALLAS ÄVEN RAM	FOR-SYTES VAR EN MUNTRA	HAR MAT
											RE-FLEX-PLATS
									BESLÅ BYTT		TÄT LYXÅK GRIS-RAD
VAR FRED ASTAIRE	UTSKOTT	PRE-POSITION	OSKICK BUMS								ÖKAT HALTEN AV
T&B	ERFAREN			BÖKAR I STIAN					KÄN- NER TILL	BEGÄRDE ÄR FÖRSKON- ANDE	
											SARV TALAS
											GÖR VINDEN IBLAND FÖRA BAKOM LJUSET
									BA- KAS		
									FICK BRONS GIBBON	SÄLL- SYNT	VAN- LIG FRÅGA
									SKÄN- KA		STEG- PLATS FÄLLA
									BOM- MA IGEN		
									MÅL OM- RÅDE		PRATA PER- SILJA

Grattis! Grattis till Lasse och Margareta Brandt, Jönköping, Signe Engstrand, Linköping, och Gertrud Sigvardsson, Jönköping, som vinner Martin Lönnebos bok "Tröstens trädgård".

Februarikrysset. Du behöver inte skicka in hela krysset! Fyll bara i tävlingskupongen här bredvid eller skriv svaren på ett vykort. Skicka till "Journalenkrysset februari 2013", Swedmedia, 105 36 Stockholm. Senast den 15 mars vill vi ha ditt svar.

Vinn en bok!
De tre först öppnade rätta lösningarna vinner "Felicia försvann" av Felicia Feldt.

1. _____

2. _____

Namn: _____

Adress: _____ Postadress: _____

Konstruktion: Text & Bild Lars Fridestig

Så upplevde jag döden
Howard Storm

Ateisten dog; blev kristen

Howard Storm, konstprofessor, dog under väntan på operation i Paris. Men han fick återvända och berätta om sin upplevelse, bl a på Oprah Winfrey show. Detta är den mest detaljerade nära-döden-upplevelse vi känner till.

StorpoCKET (A5) 164 sid, 139:- + porto 21:-
Rabatter vid större beställningar

Kontrollmänniskan i församlingen

Maktmänniskan har ett sken av gudsfruktan, men fruktar dem som är äkta, därför att de hotar hans ego och position. Maktmänniskan kan t o m vara karismatiska. De styr genom väl dolda lögnar, smicker och hot, och är inte ovanliga. Avslöja dem, och tag dig ur deras grepp!

StorpoCKET (A5) 234 sid, 155:- + porto 31:-

Vingårdens förlag. Ordertel 0435 - 35705. Webshop: www.vingarden.org
Vi har många andra böcker (en del på rea), även antikvariat. Begär broschyr eller se vår websida!

BÖNEN HOPPETS SPRÅK
Lars Åke Lundberg

BÖNEN HOPPETS SPRÅK - En liten böneskola
Av Lars Åke Lundberg

"Ur förundran föds bön och äkta varsamhet. Om vi vill öva oss i bön får vi börja med att öva upp vår barnsliga förmåga att förundras."

Pris 80 kr + frakt (10% rabatt vid 10 ex eller fler)
Beställ: Instant Book - info@instantbook.se • 08-651 39 70
Box 49109, 100 28 Stockholm
www.instantbook.se

BIG BANG
SIMON ÅDAHL

149:-

SIMON ÅDAHL SLÄPPER EN NY CD MED TITELN BIG BANG

BIG BANG är en blandning av pop, rock, punk och schlager – ändå finns den röda tråden där. En relation med Gud innebär frihet. Och absolut inget tvång och religion.

I Stillhetens rymd

159:-

I Stillhetens rymd

Nyskrivna sånger för solo och kör med inspiration från Dag Hammarskjölds Vägmärken.

Text och musik: Carl Dahlbäck, Helén Västberg, Dag Hammarskjöld

Körarrangemang: Ingemar Berglind

Medverkande: Carl Dahlbäck, Helén Västberg, Nacka kammarkör dir. Per Rönnblom, solister och instrumentalister.

Christina Gunnardo
Tysta skyar

159:-

Christina Gunnardo
Tysta skyar

Christina Gunnardo gick bort 2005 endast 51 år, men hann spela in 13 produktioner. Hon skrev många egna sånger, men samarbetade också t ex konstnären och poeten Kid Kumlin. Hon tolkade också med framgång Dan Andersson, som t ex "Tysta Skyar" och "Omkring tiggarn från luossa".

Beställ från www.talkingmusic.se eller tel 036-131790. (Endast enhetsfrakt 25:- till kommer)

RECEPTEN ÄR HÄMTADE UR BOKEN "AFTERNOON TEA", ICA BOKFÖRLAG.

FOTO: BRUNO EHRS

Havrerutor

12 stycken

DET HÄR BEHÖVER DU:

250 g smör
3 ½ dl råsocker
10 dl havregryn
50–100 g russin
4 msk apelsinmarmelad
40 g solrosfrön

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Sätt ugnen på 200 grader.
■ Smält smör och råsocker i

en stor kastrull.

■ Rör ner havregryn och russin i kastrullen.
■ Tryck ut degen i en rektangulär form, gärna i teflon, cirka 25×20 cm.
■ Grädda mitt i ugnen 10 minuter. Värm under tiden upp marmeladen i en liten kastrull.
■ Ta ut formen, bred över marmeladen och strö över solrosfrön.
■ Grädda i ytterligare 10 minuter. Låt svalna och skär sedan i rutor.

Engelska scones

6 stycken

DET HÄR BEHÖVER DU:

4 dl vetemjöl
1 tsk salt
1 tsk bakpulver
½ dl russin (kan uteslutas)
50 g rumsvarmt smör
1 ½ dl vispgrädd + 2 msk till pensling

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Sätt ugnen på 225 grader.
■ Nyp ihop de torra ingredienserna och russinen med smöret.
■ Tillsätt grädd + knåda till en smidig deg.
■ Platta ut degen till en 2 cm tjock platta och ta ut 6 rundlar med hjälp av mått eller glas. Lägg dem på en bakplåtspappersklädd plåt och pensla med grädd.
■ Grädda mitt i ugnen cirka 10 minuter, tills de fått fin färg. Servera varma.

Clotted cream

DET HÄR BEHÖVER DU:

8 dl vispgrädd till 4 portioner (1 ½ dl)

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Placera en vid metallskål över en kastrull med sjudande vatten på svag värme.
■ Häll grädden i skålen och låt det stå över det sjudande vattnet på svag värme i cirka 1 ½ timme tills en tjock skrovlig yta bildas. Det är viktigt att inte röra i grädden under tiden. Observera att varken vatten eller grädd får koka.
■ Tag skålen från värmen och ställ in i kylen över natten.
■ Skeda upp den tjocka kakan som bildats på grädden och rör den mjuk, eventuellt med någon tesked av den resterande grädden. Konsistensen ska vara som mjukt smör.
■ Njut på varma scones med sylt eller marmelad.

Citronmarängpajer

16 stycken

DET HÄR BEHÖVER DU:

Pajskal:
3 dl vetemjöl
1 dl florsocker
1 krm salt
½ ekologisk citron, rivet skal
100 g osaltat kallt smör, i kuber
1 äggula
1 tsk kallt vatten

Fyllning: Lemon curd

Maräng:
2 äggvitor
1 ½ dl florsocker

Dekoration: flagad mandel

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Lägg vetemjöl, florsocker, salt, citronskal och smör i en matberedare och kör tills det blir smuligt. Eller nyp ihop för hand.
■ Tillsätt äggulan och vatten

FOTO: BRUNO EHRS

och kör med pulsknappen till en deg. Platta till degen och lägg den i kylen cirka 1 timme.
■ Sätt ugnen på 200 grader.
■ Tryck ut degen i plåtens små runda fördjupningar, cirka 5 cm i diameter. Nagga pajskalen.
■ Grädda mitt i ugnen cirka 10 minuter. Låt svalna och sätt ugnen på 250 grader.
■ Gör marängen: Vispa äggvitorna med elvisp i en ren skål tills de börjar tjockna och vispa sedan ner sockret lite i taget. Vispa till en styv maräng.
■ Klicka cirka 1 rågad matsked lemon curd i varje paj och klicka eller spritsa maräng ovanpå. Sätt in pajerna högt upp i ugnen ett par minuter, tills marängen fått färg. Passa pajerna noga, marängen bränns lätt.
■ Dekorera pajerna med flagad mandel.

FOTO: BRUNO EHRS

Williams pistaschkaka

ca 15 bitar

DET HÄR BEHÖVER DU:

100 g skållad sötmandel
120 g osaltade pistaschmandelkärnor
250 g rumsvarmt osaltat smör
3 dl strösocker
4 ägg
1 vaniljstång, urskrapade frön
1 ekologisk citron, rivet skal
1 dl vetemjöl

Glasyr:

½ dl strösocker
1 ekologisk citron, rivet skal och saft
60 g pistaschmandelkärnor, grovhackade

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Sätt ugnen på 150 grader.
■ Klä en avlång form med bakplåtspapper, 1 ½ liter.
■ Mal sötmandel och pistaschmandel.
■ Vispa smör och socker fluffigt. Tillsätt äggen, ett i taget.
■ Rör ner vaniljfrön, citronskal, mald mandel och mjöl. Häll smeten i formen.
■ Grädda i nedre delen av ugnen cirka 45 minuter. Känn med en provsticka om kakan är klar. Låt den svalna i formen.

Gör glasyren:

Blanda socker och citronsäsaft, rör ner pistaschmandel och citronskal.
Ta ut kakan ur formen och skeda över glasyren.

Små bäckar skapar en stor Å

Ansiktet är smutsigt. Flugorna irriterar kring näsan. Vattenhinken på huvudet läcker och det droppar ner på Omars smutsiga ansikte. Det blir som små ränder i ansiktet. Det är långa arbetsdagar för Omar som bara är åtta år gammal och lever i en liten by på Tchads landsbygd. Omar berättar att han hjälper sin mamma med att hämta vatten till familjen nyanlagda trädgård. Förut blev många sjuka av dåligt vatten, och det fanns ingen möjlighet att odla när det var torrperiod och de hade alldeles för dåligt med mat. Nu har livet förändrats. Sedan Läkarmissionens samarbetspartner borrade en brunn och monterade in en handpump så finns helt andra möjligheter. "Vårt liv har blivit så mycket bättre och alla här är glada. Vi skulle vilja att ni borrade vatten för de som bor där borta", säger Omar och pekar mot en liten by inte så långt härifrån. "De måste rida på åsnor flera kilometer för att hämta vatten här. De skulle behöva en egen brunn, så att också de kunde odla grönsaker precis som vi".

OMAR KAN TROTS sin egen fattiga situation tänka på dem som inte har det så bra som han har det. Det är verkligen en utmaning riktad också till oss. Vi som faktiskt har mer än vad många skulle kunna tänka eller drömma om. Visst kan vi se till att det blir en brunn till den andra byn. Det är klart att vi tillsammans kan ge än fler av de mest svaga och utsatta en positiv framtid. När jag blundar så kan jag ibland se Omar framför mig.

Det smutsiga ansiktet som log ikapp med den starka afrikanska solen. I min inre syn ser jag flera andra barn som ler tillsammans med Omar. Vi är med och förändrar framtiden för de mest utsatta. Många bäckar skapar en stor å, säger talesättet, tack för att du är med och tillsammans med andra åstadkommer en stor Å.

Johan Lilja

Direktor på Läkarmissionen

Läkarmissionen

• Sedan 1958 har Läkarmissionen arbetat för att förändra framtiden för utsatta människor. Vi förmedlar över hundra miljoner kronor till hjälpinsatser i fyra världsdelar med tyngdpunkt på Afrika. Vi samarbetar med

lokala partner inom tre områden: Social omsorg, utbildning och självförsörjning.
• Vår vision är att genom effektiva metoder stödja utsatta människors vilja och förmåga att förändra sina livsvillkor.

• Vårt uppdrag är att utifrån ett rättighetsperspektiv bekämpa fattigdom och bidra till hållbar utveckling inom våra huvudområden. Vi vill med information engagera fler för Läkarmissionens vision.

Upplev Finnåker 2.0

Finnåkers Kursgård. Läger- och konferensgård i södra Bergslagen Vi kan erbjuda ett varierat utbud av både läger och konferens.

Nytt innehåll - Samma sköna miljö!

Nytt kök - Samma goda mat!

Ny mobilmast - Samma givande samtal!

Ny AV utrustning - Samma rika innehåll!

Nya rum - Samma fina hus!

Mycket nytt - Samma låga priser!

Mobil och datatrafik

Sedan årsskiftet har vi full mobil- och datatäckning via egen 3G mast

Välkommen till oss!

Kontakt: tel. 0581 - 62 60 00
e-post. info@finnaker.se

Hemsida: www.finnaker.se
Facebook: www.facebook.com/finnaker